10. SINIF FELSEFE · 1. ÜNİTE

Felsefenin Doğası · Tekrar Föyü

Ad Soyad: .....
Sınıf / No: .....

Ünite özeti

Felsefenin anlamı

- İnsanın evreni, hayatı ve kendi varoluşunu derinlemesine sorgulaması
- Merkezinde tek bir eylem var: soru sormak
- philia (sevgi) + sophia (bilgelik) = philosophia

Pythagoras

- Terimi ilk kullanan kişi olarak kabul edilir
- Bilgelik tanrılara aittir; insana düşen onu sevmek ve aramaktır
- Felsefe bilgeliğe sahip olmak değil, bilgeliği sevmektir

Altı kavram

- Sevgi, arayış, bilgi, bilinç, düşünme ve erdem birlikte düşünülür
- Bilinç: bilgi üretebilmenin şartı
- Erdem: bilineni yaşama geçirmek

Filozofların tanımları

- Platon: amaçların bilgisine sahip olmak
- Aristoteles: varlığın ilkeleri ve nedenleri üzerine sistemli araştırma
- Jaspers: felsefe yolda olmaktır

Dört düşünme biçimi

- Pratik: yağmuru görüp şemsiye almak
- Yaratıcı: tekneye eski lastikler asmak · Eleştirel: reklamları tartmak
- Felsefi: varlığı, bilgiyi ve değerleri akılla temellendirmek

Felsefi düşüncenin özellikleri

- Merak, hayret, şüphe, eleştirellik, sorgulama
- Rasyonel, refleksif, sistemli, tutarlı
- Yığılımlı (kümülatif) ve evrensel

Tarihsel dönemler

- MÖ 6. - MS 2. yy: Yunan, Çin ve Hint'te doğduğu iddia edilir
- MS 2. - 15. yy: felsefe ile din iç içe · 15. - 17. yy: akıl ve bilim
- 18. - 19. yy: kendi aklını kullanmak · 20. yy: yeni yaklaşımlar ve ekoller

Felsefi soruların özellikleri

- Kavramsal derinlik, açık uçluluk, evrensellik
- Kurucu olma, tutarlılık
- Tek ve kesin bir cevabı olan soru felsefi değildir

Felsefe ve diğer alanlar

- Bilim: varlığı parçalara ayırıp deney ve gözlemle inceler
- Din: inanca ve vahye dayanır · Sanat: duyguya ve coşkuya dayanır
- Karşılaştırma ölçütü: amaç, konu, yöntem

Felsefenin işlevleri

- Bireysel: alternatif üretme, eleştirel düşünme
- Söylenen her şeyin doğru olmadığını fark edebilme
- Toplumsal: Dünya Felsefe Günü, Çocuklar İçin Felsefe

felsefesinifi.com

Kendini Dene

Ad Soyad: .....
Sınıf / No: .....

A. Çoktan seçmeli

1. "Philosophia" kelimesinin anlamı nedir?
   A) Bilgeliğe sahip olmak
   B) Bilgelik sevgisi
   C) Doğru düşünme
   D) Varlık bilgisi

2. Felsefe terimini ilk kullanan kişi olarak kabul edilen düşünür kimdir?
   A) Thales
   B) Platon
   C) Pythagoras
   D) Sokrates

3. "Felsefe yolda olmaktır." tanımı kime aittir?
   A) Kant
   B) Karl Jaspers
   C) Descartes
   D) Hilmi Ziya Ülken

4. "Su kaç derecede kaynar?" sorusu neden felsefi değildir?
   A) Tek ve kesin bir cevabı olduğu için
   B) Evrensel olduğu için
   C) Kavramsal olduğu için
   D) Tutarlı olduğu için

5. Düşünme üzerine düşünme, felsefi düşüncenin hangi özelliğidir?
   A) Sistemli olma
   B) Rasyonel olma
   C) Refleksif olma
   D) Evrensel olma

6. Önceki düşüncelerin eleştirilip geliştirilerek yenisinin eklenmesi hangi özelliktir?
   A) Yığılımlı ilerleme
   B) Hayret etme
   C) Tutarlılık
   D) Şüphe etme

7. Felsefe ile dinin iç içe geçtiği dönem hangisidir?
   A) MÖ 6. - MS 2. yy
   B) MS 2. - 15. yy
   C) 15. - 17. yy
   D) 18. - 19. yy

8. Felsefe ile bilimin ortak noktası hangisidir?
   A) Akla dayanmaları ve sistemli olmaları
   B) Vahye dayanmaları
   C) Duyguya dayanmaları
   D) Kesin kanıt sunmaları

B. Doğru mu, yanlış mı?

1. Felsefe, bilgeliğe sahip olmak demektir.	D / Y
2. Şüphe eden kişi bilginin dayanağını sorar.	D / Y
3. "Adalet nedir?" kavramın özüne indiği için felsefi bir sorudur.	D / Y
4. Felsefe varlığı parçalara ayırarak inceler.	D / Y
5. Farabi'ye göre felsefe, var olmaları bakımından varlıkların bilinmesidir.	D / Y
6. Felsefenin ürünü somut, sanatın eseri soyuttur.	D / Y

felsefesinifi.com

C. Eşleştir

Soldaki kavramın yanına sağdaki doğru açıklamanın harfini yaz.

1. Platon ( )	a) İnanılanı anlamaya çalışmak
2. Aristoteles ( )	b) Kesin ve açık bilgiler üzerine kurulan düşünce sistemi
3. Anselmus ( )	c) Kendini akla dayanan nedenlerle meşru kılan zihinsel etkinlik
4. Descartes ( )	d) Felsefe yolda olmaktır
5. Kant ( )	e) Amaçların bilgisine sahip olmak
6. Karl Jaspers ( )	f) Varlığın ilkeleri ve nedenleri üzerine sistemli araştırma

D. Düşün ve yaz

1. Bir soruyu felsefi yapan nedir? Bir örnekle açıkla.

2. Theseus'un gemisi: bütün parçaları yenilenen gemi hâlâ aynı gemi midir?

3. Son bir ayda verdiğin bir kararda tutarlılık ve refleksiyon var mıydı?

felsefesinifi.com

Cevap Anahtarı

A

1. B) Bilgelik sevgisi
2. C) Pythagoras
3. B) Karl Jaspers
4. A) Tek ve kesin bir cevabı olduğu için
5. C) Refleksif olma
6. A) Yığılımlı ilerleme
7. B) MS 2. - 15. yy
8. A) Akla dayanmaları ve sistemli olmaları

B

1. Yanlış
2. Doğru
3. Doğru
4. Yanlış
5. Doğru
6. Yanlış

C

1. Platon: e
2. Aristoteles: f
3. Anselmus: a
4. Descartes: b
5. Kant: c
6. Karl Jaspers: d

felsefesinifi.com